

REGERINGSKANSLIET

Dnr M2013/937/Nm

Ruotsin ympäristöministeriö
Ympäristöministeri

19.3.2013

Vastaus Pohjoismaiden neuvoston kirjalliseen kysymykseen (E1-2013) Itämeren toimintaohjelman hankevalmistelurahaston (BSAP-rahasto) rahoittamisesta

Christina Gestrin ja Anders Eriksson ovat 5. helmikuuta 2013 esittäneet seuraavat kysymykset Ahvenanmaan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallituksille:

- Onko BSAP-rahaston tarjoamalle rahoitukselle hallitusten mielestä tarvetta?
- Ovatko hallitukset valmiita myöntämään varoja BSAP-rahastolle varmistaakseen sen toiminnan jatkumisen?
- Onko hallituksilla muita suunnitelmia BSAP-rahaston tilalle hankkeiden kehittämiseksi ja rahoittamiseksi, jotta tavoite Itämeren ekologisen tilan kohentamisesta voidaan saavuttaa?

Ruotsi on ollut yhteydessä asianomaisiin hallituksiin ja koonnut hallitusten kommentit seuraavasti.

Parhaillaan on nähtävissä useita myönteisiä merkkejä Itämeren ympäristön kohenemisestä. Kehittämällä käytännön toimiin suuntautuvaa yhteistyötä Itämeren alueen maat ovat EU-säädösten ja rahastojen tuella onnistuneet saavuttamaan selkeitä tuloksia päästöjen vähentämiseksi esimerkiksi kehittämällä jätevedenkäsittelylaitoksia. Samalla voidaan todeta huoli siitä, että Itämeri on edelleen yksi maailman saastuneimmista merialueista. Esimerkiksi pohjien hapettomuus ei koskaan ole ollut niin laajalle levinnyttä kuin viime vuosina. Ilmastomuutoksen odotetaan lisäävän kielteisiä vaikutuksia

entisestään, minkä vuoksi jatkotoimien tarve on suuri. Helcomin Itämeren suojelun toimintaohjelman (BSAP) toteuttamiseksi ja Itämeren ympäristön tilan kohentamiseksi tarvitaan suuria panostuksia, myös konkreettisia investointeja. EU:n ympäristöalan direktiivien, kuten meriympäristödirektiivin, toteutuksella tulee olemaan suuri merkitys jatkotyölle ja tavoitteelle parantaa Itämeren ympäristön tilaa. EU:n Itämeren alueen strategia ja sen hiljattain päivitetty toimintasuunnitelma antavat paremmat mahdollisuudet sellaisten yhteistyöhankkeiden kehittämiseksi, jotka vahvistavat BSAP:n toteuttamista.

Katsomme BSAP-rahaston olleen tärkeä rahoituslähde BSAP:n toteuttamisessa. Rahastolla on ollut lisäarvoa, sillä se on tukenut rahoitusta valmistelevia konkreettisia toimenpiteitä. Rahaston 11 miljoonan euron varat, jotka nyt on käytetty, ovat auttaneet 34 valmistelevaa hanketta monilla eri aloilla. Esimerkkeinä voidaan mainita jätevedenkäsittely, biokaasun tuotanto, maatalousjätteen ravintoaineiden kierrätys sekä alusten viemäriverden vastaanotto ja laivaliikenteen ilmansaasteiden vähentäminen. Hankkeiden omistajien ja rahoittajien rahoitusosuus on noin 28 miljoonaa euroa.

Nykyään on olemassa useita rahoitusvaihtoehtoja, joilla pyritään Itämeren ympäristön parantamiseen. Itämeren suojeluun liittyvien hankkeiden rahoituslähteitä ovat muun muassa kansallinen rahoitus, kahdenvälinen hankerahoitus, EU:n eri rahastot, yksityiset rahastot, pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuus (NDEP), Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiö (NEFCO) sekä muut kansainväliset rahoituslaitokset. Tällä hetkellä ei kuitenkaan ole BSAP-rahaston kaltaista erityistä rahoitusmekanismia, joka keskittyisi rahoitusta valmistelevaan tukeen BSAP:n toteuttamiseksi.

Meidän mielestämme olisi edelleenkin tarvetta hankkeiden rahoitukselle, jotta Itämeren ympäristön tilaa voitaisiin parantaa. Haluamme painottaa, että olisi tärkeää, että mahdolliset varat BSAP-rahastoon tulisivat jatkossa laajemmalla pohjalta kuin nykyisen kahden maan, Ruotsin ja Suomen, myöntämistä varoista. Hankevalmistelurahaston tulisi myös suuremmassa määrin huomioida EU:n Itämeren alueen strategian toteuttamisen yhteydessä ilmenevät tulevaisuuden mahdollisuudet ja tarpeet.

Tiivistäen haluan todeta, että vaikka BSAP-rahaston jatkamiselle on kiinnostusta, Ahvenanmaalla, Ruotsilla, Suomella tai Tanskalla ei ole nykytilanteessa mahdollisuutta antaa BSAP-rahastolle lisävaroja toiminnan jatkamiseksi. Kaikki maat ovat kuitenkin sitä mieltä, että Itämeren ympäristön suojeluun liittyvien toimien rahoittamiseen tarvitsee jatkossakin kiinnittää erityishuomiota. Lokakuussa 2013 järjestettävän Helcomin ministerikokouksen edellä BSAP:n toteuttamisen rahoittaminen on tärkeä kysymys.

Ahvenanmaan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan hallitusten puolesta

Lena Ek
Ruotsin ympäristöministeri